

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ЗАЈМУ (ПРОЈЕКАТ УНАПРЕЂЕЊА ИНКЛУЗИВНОГ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ) ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о зајму (Пројекат унапређења инклузивног основног образовања и васпитања у Републици Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, који је потписан 30. августа и 8. септембра 2025. године, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума о зајму (Пројекат унапређења инклузивног основног образовања и васпитања у Републици Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

LOAN NUMBER 9851- YF

Loan Agreement

(Serbia Inclusive Primary Education Improvement Project)

between

REPUBLIC OF SERBIA

and

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION
AND DEVELOPMENT**

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated as of the Signature Date between REPUBLIC OF SERBIA ("Borrower") and INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT ("Bank"). The Borrower and the Bank hereby agree as follows:

ARTICLE I — GENERAL CONDITIONS; DEFINITIONS

- 1.01. The General Conditions (as defined in the Appendix to this Agreement) apply to and form part of this Agreement.
- 1.02. Unless the context requires otherwise, the capitalized terms used in this Agreement have the meanings ascribed to them in the General Conditions or in the Appendix to this Agreement.

ARTICLE II — LOAN

- 2.01. The Bank agrees to lend to the Borrower the amount of sixty-six million three hundred thousand Euro (EUR 66,300,000), as such amount may be converted from time to time through a Currency Conversion ("Loan"), to assist in financing the Project.
- 2.02. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with Section III of Schedule 2 to this Agreement.
- 2.03. The Front-end Fee is one quarter of one percent (0.25%) of the Loan amount.
- 2.04. The Commitment Charge is one quarter of one percent (0.25%) per annum on the Unwithdrawn Loan Balance.
- 2.05. The interest rate is the Reference Rate plus the Variable Spread or such rate as may apply following a Conversion; subject to Section 3.02(e) of the General Conditions.
- 2.06. The Payment Dates are April 15 and October 15 in each year.
- 2.07. The principal amount of the Loan shall be repaid in accordance with Section 3.03 of the General Conditions and Schedule 3 to this Agreement.

ARTICLE III — PROJECT

- 3.01. The Borrower declares its commitment to the objectives of the Project. To this end, the Borrower, through the Ministry of Education, shall carry out the Project in accordance with the provisions of Article V of the General Conditions and Schedule 2 to this Agreement.

ARTICLE IV — EFFECTIVENESS; TERMINATION

- 4.01. The Additional Condition of Effectiveness consists of the following, namely, that the Borrower, through the Ministry of Education, has adopted the Project Operations Manual, in accordance with the provisions of Section I.B.1 of Schedule 2 to this Agreement.
- 4.02. The Effectiveness Deadline is the date one hundred and eighty (180) days after the Signature Date.

ARTICLE V — REPRESENTATIVE; ADDRESSES

- 5.01. The Borrower's Representative, who, *inter alia*, may agree to modification of the provisions of this Agreement on behalf of the Borrower through exchange of letters (unless otherwise determined by the Borrower and the Bank), is its Minister of Finance.
- 5.02. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Borrower's address is:

Ministry of Finance
20 Kneza Milosa St.
11000 Belgrade
Republic of Serbia; and
 - (b) the Borrower's Electronic Address is:

Facsimile: E-mail:

(381-11) 3618-961 kabinet@mfin.gov.rs
- 5.03. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Bank's address is:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; and

(b) the Bank's Electronic Address is:

Telex: Facsimile:

248423(MCI) or 1-202-477-6391
64145(MCI)

AGREED and signed in English as of the Signature Date.

REPUBLIC OF SERBIA

By

Authorized Representative

Name: Sinisa Mali

Title: Finance Minister

Date: 08-Sep-2025

**INTERNATIONAL BANK FOR
RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By

Authorized Representative

Name: Nicola Pontara

Title: Country Manager

Date: 30-Aug-2025

SCHEDULE 1

Project Description

The objectives of the Project are to enhance the quality of the learning environments, and improve teaching quality and school management, in targeted primary schools across Serbia.

The Project consists of the following parts:

Part 1: Strengthening Assessment and Teaching

- 1.1 *Learning Assessments.* Provision of technical assistance and capacity building to the Ministry of Education (MoE) and the Institute for Education Quality Evaluation (IEQE) on the production and use of data on student learning including, *inter alia*:
- (a) Development of the methodology for (and administration/ rollout of) at least one paper-based national assessment for Grade 3 students, with an initial focus on numeracy and reading.
 - (b) Design and roll out of at least one digital national assessment for Grade 7 students, with an initial focus on numeracy and reading, through: (i) conducting a feasibility study to assess the technical readiness of schools for computer-based testing (CBT); (ii) choosing and setting up a comprehensive platform for test creation, administration, data collection, and scoring; (iii) training staff to manage the CBT system; (iv) conducting a pilot study in select schools to evaluate the platform's effectiveness; and (v) conducting the first official CBT-based assessment.
 - (c) Carrying out a program of activities aimed at expanding the use of national assessment data such a program to include: (i) training IEQE staff in data analysis and reporting, including the use of specialized software for item response theory (IRT) analysis; (ii) training Ministry of Education and Institute for Improvement of Education (IIE) staff to interpret and analyze national assessment data for policy reform purposes; (iii) training school principals and teachers in the sampled whole day schools (WDS) and enriched single shift initiative (ESSI) schools to understand and act upon the national assessment results at their respective levels; (iv) engaging stakeholders such as local authorities, parents, and academia through customized reports and dissemination workshops.

1.2 *Teacher Professional Development.* Enhancing teachers' professional development through *inter alia*:

- (a) assessing teachers' professional development needs and identifying fields of study where the shortage of teachers is most pressing;
- (b) assessing the requirements for becoming a subject teacher and evaluating curricula for initial teacher training; and
- (c) developing new continuous professional development (CPD) programs (and strengthening the content of the existing CPD program to include in CPD training materials tools to address the underperformance of boys in reading, alongside content on climate change adaptation and mitigation) as well as the delivery and rollout of those programs in schools targeted by the ESSI and the WDS programs.

Part 2: Improving Learning Conditions in Targeted Primary Schools to Enable Whole-Day Schooling

2.1 *School Improvement Plans and School Leadership*

- (a) provision of technical assistance to enhance school principals' general leadership and management skills and other skills required to enable them to implement the WDS model.
- (b) provision of grants for preparation (and management of implementation) of School Improvement Plans (SIPs) to address the needs for enriched learning activities and diverse learning programs especially for Vulnerable Students at targeted primary schools.

2.2 *Enriched Learning Programs*

- (a) Provision of grants to eligible schools for designing and implementation at school level Enriched Learning Programs consistent with the respective approved School Improvement Plans.
- (b) Provision of innovation grants awarded on competitive basis to eligible schools to improve and disseminate the innovative curricular and extra-curricular activities in their Enriched Learning Programs that have the potential to be implemented at scale.

2.3. *Learning Environments.* Construction and upgrading school infrastructure facilities (through construction of limited number of new schools in high density urban areas, expansion, reconstruction, renovation, maintenance of classrooms and other school facilities and repurposing spaces in existing schools); equipping such facilities with furniture, lab and digital equipment and tools and providing to select schools other resources (such as purchase of vehicles for transporting students at small and rural schools) needed to

accommodate extended school days and more interactive and inclusive learning activities.

Part 3: Communication, System Monitoring, Evaluation, and Project Management

- 3.1 *Promoting Communication for Inclusivity.* Design and implementation of a communication program designed to facilitate contact and engagement of all relevant stakeholders in achieving the Project's goals (including strategies aiming to increase the inclusion and accessibility of education to Vulnerable Students and support the transition of such students to the next levels of education), as well as to promote, support and affirm the reforms defined by the 2030 Education Strategy such a program to incorporate procuring real-time feedback from the school communities on how to improve curricular and extra-curricular activities and dissemination of innovative curricular and extracurricular activities, that have the potential to be implemented at scale.
- 3.2 *Improving System Monitoring, Evaluation and Management*
 - (a) Carrying out Project management, coordination and monitoring and evaluation.
 - (b) Provision of technical assistance:
 - (i) for data collection and analysis for timely and evidence-based planning and decision making including qualitative and process evaluation of both the WDS and ESSI schools to inform the MoE about strengths and weaknesses of the two models and a survey to measure school managers' skills;
 - (ii) for development of educational indicators and operational enhancements to Unified Information System of Education (UISE); and
 - (iii) on primary education financing, allocation modalities, and network consolidation (including financing of consulting services for the evaluation of the school feeding modalities).

SCHEDULE 2

Project Execution

Section I. Implementation Arrangements

A. Institutional Arrangements

1. Without limitation to the provisions of Article V of the General Conditions and except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall:
 - (a) maintain throughout Project implementation a Project management unit within the Ministry of Education, with composition (including *inter alia* the Project director, a learning assessments coordinator, a teacher professional development coordinator, a coordinator for upgrading infrastructure in selected schools, a civil works professional, a coordinator for promoting communication for inclusion, a coordinator for SIPs and school leadership, a coordinator for enriched learning programs, a social specialist, an environment specialist, a monitoring and evaluation specialist and an operation officer), resources, terms of reference, and functions acceptable to the Bank ("Project Management Unit"), to be responsible for: (i) the overall coordination of all Project implementation activities and overseeing day-to-day Project implementation; (ii) ensuring that the requirements, criteria, policies, procedures, and organizational arrangements set forth in the Project Operations Manual are applied in carrying out the Project including compliance with the environmental and social risks management requirements; (iii) preparation of all Project implementation documents, including Project progress reports; and (iv) monitoring and evaluation of the Project; and
 - (b) maintain throughout Project implementation a central fiduciary unit, within the Ministry of Finance with composition, resources, terms of reference, and functions acceptable to the Bank ("Central Fiduciary Unit" or "CFU"), to be responsible for the procurement and financial management of the Project, as detailed in the Project Operations Manual.
2. Without limitation to the provision of paragraph 1 of this Section I.A, the Borrower, through the Ministry of Education, shall recruit and retain such individual consultants and/or firms (as may be needed to support effective Project implementation and the achievement of the Project development objectives) in such numbers, and each with qualifications and experiences and under terms of reference satisfactory to the Bank, and in accordance with the timeframes as further detailed in the Project Operations Manual.

B. Project Operations Manual and Grants Operations Manual

1. The Borrower, through the Ministry of Education, shall:
 - (a) prepare a Project operations manual, in form and substance satisfactory to the Bank, containing detailed arrangements and procedures for implementation of the Project including *inter alia*: (i) implementation arrangements including delineation of roles and responsibilities of various ministries, departments, agencies and institutions involved in Project implementation and their coordination and inter-relationships; (ii) disbursement arrangements, reporting requirements, financial management procedures and audit procedures; (iii) the procurement procedures, standard procurement documentation, contracts administration and management procedures; (iv) measures to mitigate fraud and corruption as well as other integrity and fiduciary risks; (v) environmental and social risks management arrangements as well as operation of grievance mechanism; (vi) procedures for preparing and reviewing a consolidated annual work plan and budget for each Fiscal Year; (vii) monitoring and evaluation arrangements, reporting and communication, including performance indicators; and (viii) such other administrative, financial, technical and organizational arrangements and procedures as shall be required for the Project;
 - (b) (i) furnish to and exchange views with the Bank on such manual promptly upon its preparation; (ii) thereafter adopt such manual as shall have been approved by the Bank ("Project Operations Manual" or "POM"); and (iii) thereafter implement the Project in accordance with the POM; and
 - (c) not amend, suspend, abrogate, repeal, or waive any provisions of the Project Operations Manual without the prior written agreement of the Bank.
2. (a) The Borrower, through the Ministry of Education, shall prepare a Grants operations manual, in form and substance satisfactory to the Bank, containing provisions guiding the operations and procedures of the School Grants under Parts 2.1 and 2.2 of the Project including: (i) the maximum amount of each category of School Grants; (ii) the criteria and process for selecting Grantees and the arrangements for disbursing School Grant proceeds to the Grantees; (iii) the terms and conditions of the School Grants including activities eligible to be financed out of the School Grant proceeds and exclusion list; (iv) mechanism for accountability for the use of the School Grants including the format of the financial reports to be used by Grantees to account for the use of School Grant proceeds and a list documentation that may needed to accompany the reports and mechanism to ensure each Grantee compliance with its corresponding School Grant's terms and conditions;

- (b) (i) furnish to and exchange views with the Bank on such manual promptly upon its preparation; (ii) thereafter adopt such manual as shall have been approved by the Bank ("Grants Operations Manual"); and (iii) thereafter implement Parts 2.1 and 2.2 of the Project in accordance with the Grants Operations Manual; and
 - (c) not amend, suspend, abrogate, repeal, or waive any provisions of the Grants Operations Manual without the prior written agreement of the Bank.
- 3. In the event of any conflict between the provisions of: (a) the Project Operations Manual or Grants Operations Manual; and (b) those of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.

C. Environmental and Social Standards

- 1. The Borrower, through the Ministry of Education, shall ensure that the Project is carried out in accordance with the Environmental and Social Standards, in a manner acceptable to the Bank.
- 2. Without limitation upon paragraph 1 above, the Borrower shall ensure that the Project is implemented in accordance with the Environmental and Social Commitment Plan ("ESCP"), in a manner acceptable to the Bank. To this end, the Borrower shall ensure that:
 - (a) the measures and actions specified in the ESCP are implemented with due diligence and efficiency, as provided in the ESCP;
 - (b) sufficient funds are available to cover the costs of implementing the ESCP;
 - (c) policies and procedures are maintained, and qualified and experienced staff in adequate numbers are retained to implement the ESCP, as provided in the ESCP; and
 - (d) the ESCP, or any provision thereof, is not amended, repealed, suspended or waived, except as the Bank shall otherwise agree in writing, as specified in the ESCP, and ensure that the revised ESCP is disclosed promptly thereafter.
- 3. In case of any inconsistencies between the ESCP and the provisions of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.

4. The Borrower shall ensure that:
 - (a) all measures necessary are taken to collect, compile, and furnish to the Bank through regular reports, with the frequency specified in the ESCP, and promptly in a separate report or reports, if so requested by the Bank, information on the status of compliance with the ESCP and the environmental and social instruments referred to therein, all such reports in form and substance acceptable to the Bank, setting out, *inter alia*: (i) the status of implementation of the ESCP; (ii) conditions, if any, which interfere or threaten to interfere with the implementation of the ESCP; and (iii) corrective and preventive measures taken or required to be taken to address such conditions; and
 - (b) the Bank is promptly notified of any incident or accident related to or having an impact on the Project which has, or is likely to have, a significant adverse effect on the environment, the affected communities, the public or workers, including, any case of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against minors, in accordance with the ESCP, the environmental and social instruments referenced therein and the Environmental and Social Standards.
5. The Borrower shall establish, publicize, maintain and operate an accessible grievance mechanism, to receive and facilitate resolution of concerns and grievances of Project-affected people, and take all measures necessary and appropriate to resolve, or facilitate the resolution of, such concerns and grievances, in a manner acceptable to the Bank.
6. The Borrower shall ensure that all bidding documents and contracts for civil works under the Project include the obligation of contractors, subcontractors and supervising entities to: (a) comply with the relevant aspects of ESCP and the environmental and social instruments referred to therein; and (b) adopt and enforce codes of conduct that should be provided to and signed by all workers, detailing measures to address environmental, social, health and safety risks, and the risks of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against children, all as applicable to such civil works commissioned or carried out pursuant to said contracts.

D. School Grants

1. For the purpose of implementing Parts 2.1 and 2.2 of the Project, the Borrower, through the Ministry of Education, shall provide School Grants to selected eligible targeted primary schools ("Grantees") in accordance with eligibility criteria and procedures acceptable to the Bank, as set forth in the Grants Operations Manual, and shall extend each School Grant to the Grantee on terms and conditions approved by the Bank. Such terms and conditions shall:

- (a) include rights that adequately protect the interests of the Borrower and the Bank, including the right to suspend or terminate the Grantee's right to use the School Grant proceeds, and the right to obtain a refund from the Grantee of all or any part of the amount of the School Grant then withdrawn, upon the Grantee's failure to perform any of its obligations under the Grant Agreement; and
- (b) require each Grantee to:
 - (i) carry out its sub-project with due diligence and efficiency and in accordance with sound technical, economic, financial, managerial, environmental and social standards and practices satisfactory to the Bank, including in accordance with the provisions of the Anti-Corruption Guidelines applicable to recipients of loan proceeds other than the Borrower;
 - (ii) provide, as promptly as needed, the resources required for the purposes of the sub-project, in accordance with the requirements set forth in the Grants Operations Manual;
 - (iii) procure goods, works, non-consulting services and consulting service to be financed out of the School Grant in accordance with the provisions of this Agreement;
 - (iv) maintain policies and procedures adequate to enable the Grantee to monitor and evaluate, in accordance with indicators acceptable to the Bank, the progress of the School Grant and the achievement of its objectives;
 - (v) (A) maintain a financial management system and prepare financial statements in accordance with consistently applied accounting standards acceptable to the Bank, both in a manner adequate to reflect the operations, resources and expenditures related to the sub-project; and (B) at the Bank's or the Borrower's request, have such financial statements audited by independent auditors acceptable to the Bank, in accordance with consistently applied auditing standards acceptable to the Bank, and promptly furnish the statements as so audited to the Borrower and the Bank;
 - (vi) enable the Borrower and the Bank to inspect the sub-project, its operation and any relevant records and documents; and

- (vii) prepare and furnish to the Borrower and the Bank all such information as the Borrower or the Bank shall reasonably request relating to the foregoing.
2. The Borrower shall exercise its rights under each Grant Agreement in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall not assign, amend, abrogate or waive any Grant Agreement or any of its provisions.

Section II. Project Monitoring Reporting and Evaluation

The Borrower shall furnish to the Bank each Project Report not later than one month after the end of each calendar semester, covering the calendar semester.

Section III. Withdrawal of Loan Proceeds

A. General

Without limitation upon the provisions of Article II of the General Conditions and in accordance with the Disbursement and Financial Information Letter, the Borrower may withdraw the proceeds of the Loan to: (a) finance Eligible Expenditures; and (b) pay the Front-end Fee; in the amount allocated and, if applicable, up to the percentage set forth against each Category of the following table:

Category	Amount of the Loan Allocated (expressed in EUR)	Percentage of Expenditures to be financed
(1) Goods, works, non-consulting services, Operating Costs, Training, and consulting services for the Project	57,134,300	100% (inclusive of Taxes other than value-added tax and customs duties for works, goods and non-consulting services)
(2) School Grants under Parts 2.1 and 2.2 of the Project	9,000,000	100% (inclusive of Taxes)
(3) Front-end Fee	165,700	Amount payable pursuant to Section 2.03 of this Agreement in accordance with Section 2.07 (b) of the General Conditions
TOTAL AMOUNT	66,300,000	

For the purpose of this table the customs duties and value-added tax for the importation and supply of goods, works and non-consulting services, within the Borrower's territory and for the purpose of the implementation of the Project, shall not be financed out of the Loan proceeds. The Borrower confirms that the importation and supply of goods, works and non-consulting services, within the Borrower's territory and for the purpose of the implementation of the Project, shall be exempted from customs duties and value-added tax.

B. Withdrawal Conditions; Withdrawal Period

1. Notwithstanding the provisions of Part A above, no withdrawal shall be made:
 - (a) For payments made prior to the Signature Date, except that withdrawals up to an aggregate amount not to exceed three hundred thousand Euro (EUR 300,000) may be made for payments for Eligible Expenditures under Category (1) made not more than twelve (12) months prior to the Signature Date.
 - (b) Under Category 2 unless the Borrower, through the Ministry of Education, has prepared and adopted the Grants Operations Manual in form and substance satisfactory to the Bank.
2. The Closing Date is April 15, 2030.

SCHEDULE 3**Commitment-Linked Amortization Repayment Schedule**

The Borrower shall repay the principal amount of the Loan in accordance with the following table, which sets forth the Principal Payment Dates of the Loan and the percentage of the total principal amount of the Loan payable on each Principal Payment Date ("Installment Share").

Principal Payment Date	Installment Share
On each April 15 and October 15 Beginning October 15, 2028 through October 15, 2034	7.14 %
On April 15, 2035	7.18 %

APPENDIX

Section I. Definitions

1. "2030 Education Strategy" means the Borrower's strategy published on the Official Gazette of the Republic of Serbia No.63/2021.
2. "Anti-Corruption Guidelines" means, for purposes of paragraph 6 of the Appendix to the General Conditions, the "Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants", dated October 15, 2006 and revised in January 2011 and as of July 1, 2016.
3. "Category" means a category set forth in the table in Section III.A of Schedule 2 to this Agreement.
4. "Central Fiduciary Unit" and the acronym "CFU" means the central fiduciary unit referred to in Section I.A.1(b) of Schedule 2 to this Agreement.
5. "Enriched Learning Program" means a program comprising of curricular and extracurricular activities at targeted schools designed to provide enriched learning to students and offer diverse learning options (especially for Vulnerable Students) and including such activities as tailored remedial programs to improve foundational reading and numeracy skills for students lagging behind, as and the term "Enriched Learning Programs" means more than one of such enriched learning programs.
6. "Environmental and Social Commitment Plan" or "ESCP" means the environmental and social commitment plan for the Project, dated June 12, 2025, as the same may be amended from time to time in accordance with the provisions thereof, which sets out the material measures and actions that the Borrower shall carry out or cause to be carried out to address the potential environmental and social risks and impacts of the Project, including the timeframes of the actions and measures, institutional, staffing, training, monitoring and reporting arrangements, and any environmental and social instruments to be prepared thereunder.
7. "Environmental and Social Standards" or "ESSs" means, collectively: (i) "Environmental and Social Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts"; (ii) "Environmental and Social Standard 2: Labor and Working Conditions"; (iii) "Environmental and Social Standard 3: Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management"; (iv) "Environmental and Social Standard 4: Community Health and Safety"; (v) "Environmental and Social Standard 5: Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement"; (vi) "Environmental and Social Standard 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources"; (vii) "Environmental and Social Standard 7: Indigenous Peoples/Sub-Saharan Historically Underserved Traditional Local Communities"; (viii) "Environmental and Social Standard 8: Cultural Heritage"; (ix) "Environmental and Social Standard 9: Financial Intermediaries"; (x) "Environmental and Social Standard 10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure"; effective on October 1, 2018, as published by the Bank.

8. "General Conditions" means the "International Bank for Reconstruction and Development General Conditions for IBRD Financing, Investment Project Financing", dated December 14, 2018 (Last revised on July 15, 2023), with the modifications set forth in Section II of this Appendix.
9. "Grade 3" means the third year of compulsory primary education, usually intended for students aged 8 to 9 years.
10. "Grade 7" means the seventh year of compulsory education, usually intended for students aged 12 to 13 years.
11. "Grant Agreement" means the agreement between the Ministry of Education and the eligible school for provision of a School Grant referred to in Section I.D of Schedule 2 to the Loan Agreement.
12. "Grants Operations Manual" means the manual referred to in Section I.B.2(b)ii of Schedule 2 to the Loan Agreement.
13. "Institute for Education Quality Evaluation" and the acronym "IEQE" mean the Borrower's institute established and operating pursuant to the Republic of Serbia Government's Decision on founding of the Institute for education quality evaluation, published on the Official Gazette of the Republic of Serbia No. 73/04.
14. "Institute for Improvement of Education" and the acronym "IIE" means the Borrower's institute established pursuant to the Republic of Serbia Government's Decision on founding of Institute for Improvement of Education, published in the Official Gazette of the Republic of Serbia No. 73/04.
15. "Ministry of Education" and the acronym "MoE" mean Recipient's ministry responsible for education and any successor thereto.
16. "Ministry of Finance" means Recipient's ministry responsible for finance and any successor thereto.
17. "Operating Costs" means the reasonable incremental expenditures incurred on account of implementation of the Project, including, *inter alia*, office supplies and other consumable goods, office rent, internet and communications costs, support for information systems, translation costs, bank charges, utilities, travel, transportation, per diem, accommodation costs (lodging), CFU staff salaries and other reasonable expenditures directly associated with the implementation of the Project, on the basis of annual budgets acceptable to the Bank, excluding salaries of the Borrower's civil service employees.
18. "Procurement Regulations" means, for purposes of paragraph 85 of the Appendix to the General Conditions, the "World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers", dated February 2025.
19. "Project Management Unit" means the unit referred to in Section I.A.1(a) of Schedule 2 to this Agreement.
20. "Project Operations Manual" or "POM" means the manual referred to in Section I.B.1(b) of Schedule 2 to the Loan Agreement.

21. "School Grant" means any grant to be provided by MoE to a Grantee to finance activities under Parts 2.1 and 2.2 of the Project.
22. "School Improvement Plan" means a school improvement plan to be prepared by each primary school eligible to be a Grantee of a School Grant to identify areas of weakness and solutions around which the school stakeholders (school principal, teachers and parental council) will work together to achieve academic goals.
23. "Signature Date" means the later of the two dates on which the Borrower and the Bank signed this Agreement and such definition applies to all references to "the date of the Loan Agreement" in the General Conditions.
24. "Training" means the reasonable costs, as shall have been approved by the Bank, for training and workshops conducted under the Project, including tuition, travel and subsistence costs for training and workshop participants, costs associated with securing the services of trainers and workshop speakers, rental of training and workshop facilities, preparation and reproduction of training and workshop materials, and other costs directly related to training course and workshop preparation and implementation (but excluding goods and consultants' services).
25. "Vulnerable Student" means a student in any of the schools participating in the project who by virtue of among factors (physical, mental or other disability, gender, race, ethnicity, religion, social, civic or health status or economic disadvantages), may more limited than others in his/ her ability to take advantage of a project's benefits and may thus require specific measures and/ or assistance to enhance his/ her learning outcomes; and the term "Vulnerable Students" means more than one Vulnerable Student.

Section II. Modifications to the General Conditions

The General Conditions are hereby modified as follows:

1. Section 3.01 (*Front-end Fee; Commitment Charge; Exposure Surcharge*) is modified to read as follows:

“Section 3.01. *Front-end Fee; Commitment Charge*

(a) The Borrower shall pay the Bank a Front-end Fee on the Loan amount at the rate specified in the Loan Agreement. Except as otherwise provided in Section 2.07 (b), the Borrower shall pay the Front-end Fee not later than sixty (60) days after the Effective Date.

(b) The Borrower shall pay the Bank a Commitment Charge on the Unwithdrawn Loan Balance at the rate specified in the Loan Agreement. The Commitment Charge shall accrue from the date of the Loan Agreement or the date which falls on the fourth anniversary of the date of approval of the Loan by the Bank, whichever is later, to the respective dates on which amounts are withdrawn by the Borrower from the Loan Account or cancelled. Except as otherwise provided in Section 2.07 (c), the Borrower shall pay the Commitment Charge semi-annually in arrears on each Payment Date.”

2. Section 3.04 (*Prepayment*) is modified to read as follows:

“Section 3.04. *Prepayment*

(a) After giving not less than forty-five (45) days’ notice to the Bank, the Borrower may repay the Bank the following amounts in advance of maturity, as of a date acceptable to the Bank (provided that the Borrower has paid all Loan Payments due as at such date): (i) the entire Withdrawn Loan Balance as at such date; or (ii) the entire principal amount of any one or more maturities of the Loan. Any partial prepayment of the Withdrawn Loan Balance shall be applied in the manner specified by the Borrower, or in the absence of any specification by the Borrower, in the following manner: (A) if the Loan Agreement provides for the separate amortization of specified Disbursed Amounts of the principal of the Loan the prepayment shall be applied in the inverse order of such Disbursed Amounts, with the Disbursed Amount which has been withdrawn last being repaid first and with the latest maturity of said Disbursed Amount being repaid first; and (B) in all other cases, the prepayment shall be applied in the inverse order of the Loan maturities, with the latest maturity being repaid first.

(b) If, in respect of any amount of the Loan to be prepaid, a Conversion has been effected and the Conversion Period has not terminated at the time of prepayment, the provisions of Section 4.06 shall apply.”

3. In paragraphs originally numbered 75 and 81 of the Appendix, the terms “Loan Payment” and “Payment Date”, respectively are modified to read as follows:
 - “75. “Loan Payment” means any amount payable by the Loan Parties to the Bank pursuant to the Legal Agreements, including (but not limited to) any amount of the Withdrawn Loan Balance, interest, the Front-end Fee, the Commitment Charge, interest at the Default Interest Rate (if any), any surcharge, any transaction fee for a Conversion or early termination of a Conversion, any premium payable upon the establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar, and any Unwinding Amount payable by the Borrower.”
 - “81. “Payment Date” means each date specified in the Loan Agreement occurring on or after the date of the Loan Agreement on which interest, Commitment Charge and other Loan charges and fees (other than the Front-end Fee) are payable, as applicable.”
4. Definitions in paragraphs 4 (Allocated Excess Exposure Amount); 53 (Exposure Surcharge); 99 (Standard Exposure Limit) and 105 (Total Exposure) of the Appendix are deleted in their entirety and the subsequent paragraphs are renumbered accordingly.

Споразум о зајму

(Пројекат унапређења инклузивног основног образовања и васпитања
у Републици Србији)

између

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

и

МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ
И РАЗВОЈ

СПОРАЗУМ О ЗАЈМУ

СПОРАЗУМ закључен на Дан потписивања између РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (у даљем тексту: „Зајмопримац”) и МЕЂУНАРОДНЕ БАНКЕ ЗА ОБНОВУ И РАЗВОЈ (у даљем тексту: „Банка”). Зајмопримац и Банка су се споразумели о следећем:

ЧЛАН I — ОПШТИ УСЛОВИ; ДЕФИНИЦИЈЕ

- 1.01. Општи услови (у смислу Прилога уз овај Споразум) примењују се на овај Споразум и чине његов саставни део.
- 1.02. Осим уколико значење у конкретном контексту није другачије, термини коришћени у овом Споразуму писани великим почетним словом имају значења која су им дата у Општим условима или у Прилогу уз овај Споразум.

ЧЛАН II — ЗАЈАМ

- 2.01. Банка је сагласна да позајми Зајмопримцу износ од шездесет шест милиона три стотине хиљада евра (66.300.000 ЕУР), с тим да се та сума може повремено конвертовати путем Конверзије валуте (у даљем тексту: „Зајам”), као подршку за финансирање Пројекта.
- 2.02. Зајмопримац може повлачити средства Зајма у складу са Одељком III, Програма 2, овог Споразума.
- 2.03. Приступна накнада износи једну четвртину једног процента (0,25%) износа Зајма.
- 2.04. Накнада за ангажовање средстава износи једну четвртину једног процента (0,25%) годишње износа Главнице који није повучен.
- 2.05. Каматна стопа је Референтна стопа плус Варијабилна маржа односно стопа која се примењује након Конверзије; у складу са одредбом члана 3.02(е) Општих услова.
- 2.06. Датуми за плаћање су 15. април и 15. октобар сваке године.
- 2.07. Главница Зајма отплаћује се у складу са одредбама Одељка 3.03 Општих услова и Програма 3 овог Споразума.

ЧЛАН III — ПРОЈЕКАТ

- 3.01. Зајмопримац потврђује своју посвећеност циљевима Пројекта. У том смислу, Зајмопримац ће, преко Министарства просвете, спроводити Пројекат у складу са одредбама члана V Општих услова и Програма 2 овог Споразума.

ЧЛАН IV — СТУПАЊЕ НА СНАГУ; РАСКИД

- 4.01. Додатни услови Ступања на снагу састоје се од следећег, наиме, да је Зајмопримац, преко свог Министарства просвете, усвојио Пројектни оперативни приручник, у складу са одредбама Одељка I.Б.1 Програма 2 овог Споразума.
- 4.02. Крајњи рок за ступање на снагу је сто осамдесет (180) дана од Дана потписивања.

ЧЛАН V — ПРЕДСТАВНИЦИ; АДРЕСЕ

- 5.01. Представник Зајмопримца који је, *између осталог*, овлашћен да се сагласи са изменама одредби овог Споразума у име Зајмопримца путем размене писама (осим ако Зајмопримац и Банка не утврде другачије) је министар финансија Зајмопримца.

- 5.02. У смислу члана 10.01 Општих услова:

- (а) адреса Зајмопримца је:

Министарство финансија
Кнеза Милоша 20
11000 Београд
Република Србија; и

- (б) електронска адреса Зајмопримца је:

Број телефакса:	Адреса електронске поште:
(381-11) 3618-961	kabinet@mfin.gov.rs

- 5.03. У смислу члана 10.01. Општих услова:

- (а) адреса Банке је:

Међународна банка за обнову и развој
1818 H Street, N.W.
Вашингтон, Д.К. 20433
Сједињене Америчке Државе; и

(б) Електронска адреса Банке је:

Број телекса: Број телефакса:

248423(MCI) или 1-202-477-6391
64145(MCI)

СПОРАЗУМ постигнут и потписан на енглеском језику на Датум потписивања:

За РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Овлашћени представник

Име и презиме: Синиша Мали

Функција: Министар финансија

Датум: 8. септембар 2025. године

**За МЕЂУНАРОДНУ БАНКУ ЗА
ОБНОВУ И РАЗВОЈ**

Овлашћени представник

Име и презиме: Nicola Pontara

Функција: Менаџер за Србију

Датум: 30. август 2025. године

ПРОГРАМ 1

Опис Пројекта

Циљеви Пројекта су унапређење квалитета образовног окружења, побољшање квалитета наставе и управљања школама у одабраним основним школама широм Србије.

Пројекат се састоји од следећих делова:

Део 1: Јачање вредновања и наставе

- 1.1 *Вредновање учења.* Пружање техничке помоћи и изградња капацитета у Министарству просвете (МП) и Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања (ЗВКОВ) за производњу и коришћење података о учењу ученика укључујући, *између осталог*:
- (а) Израду методологије за (и администрирање/имплементацију) најмање једног националног вредновања у папирном формату за ученике Трећег разреда, са почетним фокусом на математичку писменост и читање.
 - (б) Осмишљавање и имплементацију најмање једне дигиталне националне процене за ученике Седмог разреда, са почетним фокусом на математичку писменост и читање, кроз: (i) спровођење студије изводљивости ради процене техничке спремности школа за компјутерско тестирање (КТ); (ii) избор и постављање свеобухватне платформе за креирање тестова, администрирање, прикупљање података и бодовање; (iii) обуку запослених за управљање КТ системом; (iv) спровођење пилот студије у одабраним школама ради процене ефикасности платформе; и (v) спровођење првог званичног вредновања путем КТ.
 - (ц) Спровођење програма активности усмерених на проширење употребе података националног вредновања, који би укључивао: (i) обуку запослених ЗВКОВ за анализу података и извештавање, укључујући употребу специјализованог софтвера за анализу теорије одговора на ставке (енг. *item response theory*, ИРТ); (ii) обука запослених Министарства просвете и Завода за унапређење образовања и васпитања (ЗУОВ) за тумачење и анализу података националног вредновања у сврху реформе политике; (iii) обука директора школа и наставника у школама које су део узорка са целодневном наставом и школама са обогаћеним једносменским радом да разумеју и делују на основу резултата националног вредновања на свим нивоима; (iv) ангажовање заинтересованих страна као што су локалне власти, родитељи и академска заједница путем прилагођених извештаја и радионица за дисеминацију.

1.2 *Професионални развој наставника.* Унапређење професионалног развоја наставника, између осталог, кроз:

- (а) процену потреба за професионалним развојем наставника и идентификовање области студија у којима је недостатак наставника најхитнији;
- (б) процену услова за предметног наставника и вредновање наставних планова и програма за почетно образовање наставника; и
- (ц) развој нових програма континуираног стручног усавршавања (и јачање садржаја постојећег програма континуираног стручног усавршавања како би се у материјале за обуку укључили алати за решавање проблема лошег учинка дечака у читању, заједно са садржајем о прилагођавању и ублажавању климатских промена), као и спровођење и примена тих програма у школама које су део програма обogaћеног једносменског рада и целодневне наставе.

Део 2: Побољшање услова учења у циљаним основним школама ради омогућавања целодневне наставе

2.1 *Планови за унапређење школе и школско руководство*

- (а) пружање техничке помоћи за унапређење општих лидерских и управљачких вештина директора школа и других вештина потребних да би им се омогућила примена модела целодневне наставе.
- (б) обезбеђивање грантова за припрему (и управљање имплементацијом) Планова за унапређење школа како би се задовољиле потребе за обogaћеним активностима учења и разноврсним програмима учења, посебно за Ученике из рањивих група у циљаним основним школама.

2.2 *Програми обogaћеног учења*

- (а) Обезбеђивање грантова школама које испуњавају услове за дизајнирање и имплементацију Програма обogaћеног учења на нивоу школе у складу са одговарајућим одобреним Плановима за унапређење школе.
- (б) Обезбеђивање грантова за иновације који се додељују на конкурентној основи квалификованим школама за побољшање и ширење иновативних активности у оквиру наставног плана и програма и ваннаставних активности у њиховим Програмима обogaћеног учења које имају потенцијал да се примене у ширем обиму.

2.3 *Окружење за учење.* Изградња и унапређење школске инфраструктуре (кроз изградњу ограниченог броја нових школа у густо насељеним урбаним срединама, проширење, реконструкцију, реновирање, одржавање учионица и других школских објеката и пренамену простора у постојећим школама); опремање таквих

објекта намештајем, лабораторијском и дигиталном опремом и алатима и обезбеђивање других ресурса одабраним школама (као што је куповина возила за превоз ученика у малим и сеоским школама) потребних за продужене школске дане и интерактивније и инклузивније активности учења.

Део 3: Комуникација, системско праћење, вредновање и управљање пројектом

- 3.1 *Промовисање комуникације за инклузивност.* Израда и имплементација комуникационог програма осмишљеног да олакша контакт и ангажовање свих релевантних заинтересованих страна у остваривању циљева Пројекта (укључујући стратегије усмерене на повећање инклузије и приступачности образовања за Ученике из рањивих група и подршку преласку таквих ученика на наредне нивое образовања), као и да промовише, подржи и афирмише реформе дефинисане Стратегијом развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, а тај програм би укључивао прикупљање повратних информација у реалном времену од школских заједница о томе како побољшати наставне и ваннаставне активности и ширење иновативних наставних и ваннаставних активности, које имају потенцијал да се примене у великом обиму.
- 3.2 *Унапређење системског праћења, вредновања и управљања*
- (а) Спровођење активности управљања Пројектом, координације, праћења и вредновања.
 - (б) Пружање техничке помоћи:
 - (i) за прикупљање и анализу података за благовремено и на доказима засновано планирање и доношење одлука, укључујући квалитативно и процесно вредновање школа са целодневном наставом и обогаћеним једносменским радом како би се Министарство просвете обавестило о предностима и недостацима ова два начина рада и анкету за мерење вештина школских руководилаца;
 - (ii) за развој образовних показатеља и оперативна побољшања Јединственог информационог система просвете (ЈИСП); и
 - (iii) о финансирању основног образовања, модалитетима расподеле и консолидацији мреже (укључујући финансирање консултантских услуга за процену модалитета школске исхране).

ПРОГРАМ 2

Спровођење Пројекта

Одељак I. Аранжмани за имплементацију

A. Институционални аранжмани

1. Без ограничења одредби члана V Општих услова, и осим ако се Банка накнадно не сагласи са другачијим решењем, Зајмопримац ће:
 - (а) одржавати током читавог периода спровођења Пројекта Јединицу за управљање пројектом у оквиру Министарства образовања, у саставу (укључујући, између осталог, директора Пројекта, координатора за вредновање учења, координатора за професионални развој наставника, координатора за побољшање инфраструктуре у одабраним школама, стручњака за грађевинске радове, координатора за промоцију комуникације за инклузију, координатора за социјалне иновације и школско руководство, координатора за обogaћене програме учења, специјалисту за социјалне услуге, специјалисту за животну средину, специјалисту за праћење и евалуацију и оперативног службеника), ресурсима, описом послова и функцијама прихватљивим за Банку („Јединица за управљање пројектом”), која ће бити задужена за: (i) целокупну координацију свих активности на спровођењу Пројекта и надгледање свакодневног спровођења Пројекта; (ii) старање о томе да се захтеви, критеријуми, политике, процедуре и организациони механизми из Пројектног оперативног приручника примењују у току спровођења Пројекта, укључујући усклађеност са захтевима за управљање еколошким и друштвеним ризицима; (iii) припрему свих докумената за спровођење Пројекта, укључујући и Извештаје о напретку Пројекта; и (iv) праћење и вредновање Пројекта; и
 - (б) одржавати током читавог периода спровођења Пројекта централну фидуцијарну јединицу, у оквиру Министарства финансија, са саставом, ресурсима, описом послова и функцијама прихватљивим за Банку („Централна фидуцијарна јединица” или „ЦФЈ”), која ће бити задужена за набавку и финансијско управљање Пројектом, као што је детаљно описано у Пројектном оперативном приручнику.
2. Без ограничења на одредбе става 1 овог Одељка I.A, Зајмопримац ће, преко Министарства просвете, ангажовати и задржавати појединачне консултанте и/или фирме (које могу бити потребне за подршку ефикасној реализацији Пројекта и постизању развојних циљева Пројекта) у броју и са квалификацијама и искуством и под условима задовољавајућим за Банку, у складу са временским роковима како је детаљније описано у Пројектном оперативном приручнику.

Б. Пројектни оперативни приручник и Приручник за грантове

1. Зајмопримац ће, преко Министарства просвете:

- (а) припремити Пројектни оперативни приручник, у форми и садржини прихватљивим за Банку, који садржи детаљне аранжмане и процедуре за спровођење Пројекта, укључујући, *између осталог*: (i) аранжмане за имплементацију, укључујући разграничење улога и одговорности различитих министарстава, одељења, агенција и институција укључених у имплементацију Пројекта и њихову координацију и међусобне односе; (ii) аранжмане за исплату, захтеве за извештавање, процедуре финансијског управљања и процедуре ревизије; (iii) процедуре јавних набавки, стандардну документацију за јавне набавке, процедуре администрирања и управљања уговорима; (iv) мере за спречавање превара и корупције, као и других ризика интегритета и фидуцијарних ризика, (v) аранжмане за управљање еколошким и друштвеним ризицима, као и функционисање жалбеног механизма; (vi) процедуре за припрему и преиспитивање консолидованог годишњег плана рада и буџета за сваку фискалну годину; (vii) аранжмане за праћење и евалуацију, извештавање и комуникацију, укључујући показатеље учинка; и (viii) друге административне, финансијске, техничке и организационе аранжмане и процедуре који ће бити потребни за Пројекат;
- (б) (i) доставити Банци такав приручник и разменити мишљења са Банком одмах по његовој припреми; (ii) након тога усвојити такав приручник који је одобрила Банка („Пројектни оперативни приручник” или „ПОМ”); и (iii) након тога спровести Пројекат у складу са ПОМ; и
- (ц) неће мењати, суспендовати, укидати, опозивати или одустајати од било које одредбе Пројектног оперативног приручника без претходне писмене сагласности Банке.

- 2. (а) Зајмопримац ће, преко Министарства просвете; припремити Оперативни приручник за грантове, у форми и садржини прихватљивим за Банку, који садржи одредбе које усмеравају операције и процедуре Грантова за школе у складу са Деловима 2.1 и 2.2 Пројекта, укључујући: (i) максималан износ сваке категорије Грантова за школе; (ii) критеријуме и поступак за избор прималаца грантова и аранжмани за исплату средстава Грантова за школе; (iii) услове Грантова за школе, укључујући активности које испуњавају услове за финансирање из средстава Грантова за школе и листу искључених; (iv) механизам одговорности за коришћење Грантова за школе, укључујући формат финансијских извештаја које ће примаоци грантова користити за обрачун коришћења средстава Грантова за школе и листу документације која може бити потребна уз извештаје и механизам који ће осигурати да сваки

прималац Гранта испуњава одговарајуће услове за добијање Грантова за школе;

- (б) (i) доставити Банци такав приручник и разменити мишљења са Банком одмах по његовој припреми; (ii) након тога усвојити приручник који је одобрила Банка („Приручник за грантове”); и (iii) након тога спровести Делове 2.1 и 2.2 Пројекта у складу са Приручником за грантове; и
 - (ц) неће мењати, суспендовати, укидати, опозивати или одустајати од било које одредбе Приручника за грантове без претходне писмене сагласности Банке.
3. У случају било каквог неслагања између одредби: (а) Пројектног оперативног приручника или Приручника за грантове; и (б) одредби овог Споразума, примењиваће се одредбе овог Споразума.

Ц. Стандарди заштите животне средине и друштвени стандарди

1. Зајмопримац ће, преко Министарства просвете, омогућити да се Пројекат спроводи у складу са Стандардима заштите животне средине и друштвеног окружења, на начин прихватљив за Банку.
2. Без ограничења на став 1 изнад, Зајмопримац ће се побринути да се Пројекат спроводи у складу са Планом заштите животне средине и друштвеног окружења („ЕСЦП”), на начин који је прихватљив за Банку. У том смислу, Зајмопримац ће се побринути да:
 - (а) мере и радње наведене у ЕСЦП буду спроведене са дужном пажњом и ефикасношћу, како је предвиђено у ЕСЦП;
 - (б) су расположива довољна средства за покривање трошкова спровођења ЕСЦП;
 - (ц) се политике и процедуре одржавају и да је квалификовано и искусно особље у довољном броју ангажовано за спровођење ЕСЦП, како је предвиђено у ЕСЦП; и
 - (д) ЕСЦП, или било која његова одредба, није измењена, укинута, суспендована или отказана, осим ако се Банка другачије писмено не сложи, како је наведено у ЕСЦП, и осигура да се ревидирани ЕСЦП одмах након тога објави.
3. У случају било каквих неслагања између ЕСЦП и одредби овог Споразума, примењиваће се одредбе овог Споразума.

4. Зајмопримац ће се побринути да:
 - (а) се предузму све неопходне мере за прикупљање, састављање и достављање Банци путем редовних извештаја, у интервалима наведеном у ЕСЦП, и благовремено у посебном извештају или извештајима, ако то захтева Банка, информација о статусу усклађености са ЕСЦП и еколошким и друштвеним инструментима на које се у њему позива, сви такви извештаји у форми и садржини прихватљивој за Банку, наводећи, *између осталог*: (i) статус спровођења ЕСЦП; (ii) услове, ако постоје, који ометају или прете да ометају спровођење ЕСЦП, и (iii) корективне и превентивне мере које су предузете или се њихово предузимање захтева ради решавања таквих услова; и
 - (б) Банка је благовремено обавештена о сваком инциденту или несрећи која је повезана са Пројектом или има утицај на њега, а која има или ће вероватно имати значајан негативан утицај на животну средину, погођене заједнице, јавност или раднике, укључујући сваки случај сексуалне експлоатације и злостављања, сексуалног узнемиравања и насиља над малолетницима, у складу са ЕСЦП, еколошким и друштвеним инструментима на која се у њему позива и Еколошким и друштвеним стандардима.
5. Зајмопримац ће успоставити, објавити, одржавати и управљати приступачним жалбеним механизмом, како би примао и олакшао решавање забринутости и жалби људи погођених Пројектом, и предузео све неопходне и одговарајуће мере за решавање или олакшавање решавања таквих забринутости и жалби, на начин прихватљив за Банку.
6. Зајмопримац ће се побринути да сва тендерска документација и уговори за грађевинске радове у оквиру Пројекта укључују обавезу извођача радова, подизвођача и надзорних лица да: (а) се придржавају релевантних аспеката ЕСЦП-а и еколошког и социјалног инструмента наведеног у ЕСЦП; и (б) усвоје и спроводе кодексе понашања који треба да буду достављени и потписани од стране свих радника, у којима се детаљно наводе мере за решавање еколошких, социјалних, здравствених и безбедносних ризика, као и ризика од сексуалне експлоатације и злостављања, сексуалног узнемиравања и насиља над децом, примењиве на такве грађевинске радове наручене или изведене у складу са наведеним уговорима.

Д. Грантови за школе

1. У сврху спровођења Делова 2.1 и 2.2 Пројекта, Зајмопримац ће, преко Министарства просвете, обезбедити Грантове за школе одабраним циљаним основним школама које испуњавају услове („Корисници гранта”) у складу са критеријумима и процедурама прихватљивим за Банку, како је наведено у Приручнику за грантове, и доделиће сваки Грант за школе Кориснику гранта под условима које је одобрила Банка. Такве одредбе и услови ће:

- (а) укључивати права која на одговарајући начин штите интересе Зајмопримца и Банке, укључујући право да се обустави или прекине право Корисника гранта да користи средства Гранта за школе и право да се добије повраћај новца од Корисника гранта целог или било ког дела износа Гранта за школе који је повучен, уколико Корисник гранта не испуни било коју од својих обавеза према Споразуму о гранту; и
- (б) захтевати од сваког Корисника гранта да:
 - (i) спроводи свој потпројекат са дужном пажњом и ефикасношћу и у складу са добрим техничким, економским, финансијским, управљачким, еколошким и социјалним стандардима и праксама који су задовољавајући за Банку, укључујући и у складу са одредбама Смерница за борбу против корупције које се примењују на примаоце средстава кредита који нису Зајмопримац;
 - (ii) обезбеди, што је пре могуће, ресурсе потребне за сврхе подпројекта, у складу са захтевима наведеним у Приручнику за грантове;
 - (iii) набави робу, радове, неконсултантске и консултантске услуге које ће се финансирати из Гранта за школе у складу са одредбама овог Споразума;
 - (iv) одржава адекватне политике и процедуре које би омогућиле Кориснику гранта да прати и процењује, у складу са показатељима прихватљивим за Банку, напредак Гранта за школе и остваривање његових циљева;
 - (v) (А) одржава систем финансијског управљања и припрема финансијске извештаје у складу са доследно примењеним рачуноводственим стандардима прихватљивим за Банку, на начин који адекватно одражава пословање, ресурсе и расходе везане за потпројекат; и (Б) на захтев Банке или Зајмопримца, независни ревизори прихватљиви за Банку спроведу ревизију таквих финансијских извештаја, у складу са доследно примењеним ревизорским стандардима прихватљивим за Банку, и благовремено достави тако ревидиране извештаје Зајмопримцу и Банци;
 - (vi) омогући Зајмопримцу и Банци увид у потпројекат, његово функционисање и све релевантне евиденције и документе; и

- (vii) припреми и достави Зајмопримцу и Банци све информације које Зајмопримац или Банка разумно затраже у вези са горе наведеним.

2. Зајмопримац ће користити своја права по сваком Споразуму о гранту на начин који штити интересе Зајмопримца и Банке и испуњава сврхе Зајма. Осим ако се Банка не сложи другачије, Зајмопримац неће уступати, мењати, укидати или се одрећи било ког Споразума о гранту или било које његове одредбе.

Одељак II. Извештавање о праћењу и вредновању Пројекта

Зајмопримац ће Банци доставити Извештај о Пројекту за свако календарско полугодиште најкасније месец дана по истеку тог календарског полугодишта.

Одељак III. Повлачење средстава Зајма

A. Опште одредбе

Без ограничења одредби члана II Општих услова и у складу са Писмом о повлачењу средстава и финансијским информацијама, Зајмопримац може повући средства Зајма ради: (а) финансирања Прихватљивих трошкова; и (б) плаћања Приступне накнаде; у опредељеном износу и, ако је применљиво, до процента дефинисаног за сваку Категорију из следеће табеле:

Категорија	Опредељени износ Зајма (изражен у ЕУР)	Проценат расхода који ће бити финансирани
(1) Роба, радови, неконсултантске услуге, Оперативни трошкови, Обуке и консултантске услуге на Пројекту	57.134.300	100% (укључујући порезе, осим пореза на додату вредност и царинске дажбине за радове, робу и неконсултантске услуге)
(2) Грантови за школе у оквиру Дела 2.1 и 2.2 Пројекта	9.000.000	100% (укључујући порезе)
(2) Приступна накнада	165.700	Износ који се плаћа у складу са чланом 2.03. овог Споразума у вези са чланом 2.07(б) Општих услова
УКУПНИ ИЗНОС	66.300.000	

За потребе ове табеле, Зајмопримац је сагласан да царинске дажбине и порез на додату вредност за увоз робе и набавку робе, радова и неконсултантских услуга, на територији Зајмопримца и у сврхе спровођења Пројекта, неће бити финансирани из средстава Зајма. Зајмопримац потврђује да ће увоз и набавка робе, радова и неконсултантских услуга, на територији Зајмопримца и за потребе спровођења Пројекта, бити ослобођени обавезе плаћања царинских дажбина и пореза на додату вредност.

Б. Услови за повлачење средстава; Период повлачења средстава

1. Без обзира на одредбе напред наведеног Дела А, повлачење средстава се не може вршити:
 - (а) за плаћања извршена пре Датума потписивања, осим што се повлачења од укупног износа који не прелази три стотине хиљада евра (300.000 евра) могу вршити за плаћања за Прихватљиве трошкове у оквиру Категорије (1) извршене не више од дванаест (12) месеци пре Датума потписивања.
 - (б) у оквиру Категорије 2, осим ако Зајмопримац, преко Министарства просвете, није припремио и усвојио Приручник за грантове у форми и садржини који су задовољавајући за Банку.
2. Дан завршетка Пројекта је 15. април 2030. године.

ПРОГРАМ 3

Амортизациони план отплате везан за ангажована средства

Зајмопримац ће отплаћивати главницу Зајма у складу са следећом табелом, која дефинише Дане отплате главнице Зајма и проценат укупног износа главнице Зајма који доспева на наплату на сваки Дан отплате главнице (у даљем тексту: „Удео рате”).

Дан отплате главнице	Удео рате
Сваког 15. априла и 15. октобра Почевши од 15. октобра 2028. године закључно са 15. октобром 2034. године	7,14 %
На дан 15. априла 2035. године	7,18%

ПРИЛОГ

Одељак I. Дефиниције

1. „Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године” је Стратегија Зајмопримца објављена у Службеном гласнику Републике Србије број 63/21.
2. У смислу става 6 Прилога уз Опште услове, „Смернице за борбу против корупције” су „Смернице за спречавање и борбу против преварних радњи и корупције у оквиру пројеката финансираних из средстава зајмова ИБРД и кредита и грантова ИДА” од 15. октобра 2006. године, са изменама и допунама из јануара 2011. и од 1. јула 2016. године.
3. „Категорија” је категорија дефинисана у табели из члана III.A Додатка 2 уз овај Споразум.
4. „Централна фидуцијарна јединица” и скраћеница „ЦФЈ” је централна фидуцијарна јединица из члана I.A.1(б) Програма 2 уз овај Споразум.
5. „Програм обогаћеног учења” је програм који обухвата активности према наставном плану и програму и ваннаставне активности у циљаним школама, осмишљене да ученицима пружи обогаћено учење и понуде разноврсне могућности учења (посебно за Ученике из рањивих група), а укључује активности као што су прилагођени корективни програми за побољшане основних вештина читања и рачунања за ученике који заостају са савладавањем програма, а термин „Програми обогаћеног учења” значи више од једног таквог програма обогаћеног учења.
6. „План заштите животне средине и друштвеног окружења” или „ЕСЦП” значи план обавеза у области заштите животне средине и друштвеног окружења за Пројекат, од 12. јуна 2025. године, који се може повремено мењати у складу са његовим одредбама, који утврђује материјалне мере и радње које ће Зајмопримац спровести или омогућити спровођење ради решавања потенцијалних ризика и утицаја на животну средину и социјална питања Пројекта, укључујући временске оквири за радње и мере, институционалне, кадровске аранжмане, обуке, аранжмане за праћење и извештавање, као и све инструменте за заштиту животне средине и социјалних питања који треба да се припреме у складу са тим планом.
7. „Еколошки и друштвени стандарди” или „ЕСС” заједно значе: (i) „Еколошки и друштвени стандард 1: Процена и управљање еколошким и социјалним ризицима и утицајима”; (ii) „Еколошки и друштвени стандард 2: Услови у области рада”; (iii) „Еколошки и друштвени стандард 3: Ефикасност ресурса и превенција и управљање загађењем”; (iv) „Еколошки и друштвени стандард 4: Здравље и безбедност заједнице”; (v) „Еколошки и друштвени стандард 5: Куповина земљишта, ограничења по питању коришћења земљишта и принудно расељавање”; (vi) „Еколошки и друштвени стандард 6: Очување биодиверзитета и одрживо управљање природним ресурсима”; (vii) „Еколошки и друштвени стандард 7: Аутохтоно

становништво/традиционалне историјски осетљиве заједнице подсахарске Африке”; (viii) „Еколошки и друштвени стандард 8: Културно наслеђе”; (ix) „Еколошки и друштвени стандард 9: Финансијски посредници”; (x) „Еколошки и друштвени стандард 10: Укључивање носилаца интереса и објављивање информација”, на снази од 1. октобра 2018. године, објављени од стране Банке.

8. „Општи услови” су „Општи услови Међународне банке за обнову и развој за финансирање ИБРД и финансирање инвестиционих пројеката” од 14. децембра 2018. године (последње измене од 15. јула 2023. године), уз измене наведене у Одељку II овог Прилога.
9. „Трећи разред” значи трећу годину обавезног основног образовања, обично намењену ученицима узраста од 8 до 9 година.
10. „Седми разред” значи седму годину обавезног образовања, обично намењену ученицима узраста од 12 до 13 година.
11. „Споразум о гранту” значи споразум између Министарства просвете и школе која испуњава услове за добијање гранта за школе наведеног у Одељку I.Д Програма 2 Споразума о зајму.
12. „Приручник за грантове” значи приручник наведен у Одељку I.Б.2(б)ii Програма 2 Споразума о зајму.
13. „Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања” и скраћеница „ЗВКОВ” означавају завод Зајмопримца који је основан и ради у складу са Одлуком Владе Републике Србије о оснивању Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, објављеном у Службеном гласнику Републике Србије, број 73/04.
14. „Завод за унапређење образовања и васпитања” и скраћеница „ЗУОВ” означавају завод Зајмопримца основан у складу са Одлуком Владе Републике Србије о оснивању Завода за унапређење образовања и васпитања, објављеном у Службеном гласнику Републике Србије, број 73/04.
15. „Министарство просвете” и скраћеница „МП” означавају министарство Зајмопримца надлежно за образовање и сваког његовог правног следбеника.
16. „Министарство финансија” значи министарство Зајмопримца надлежно за финансије и сваког његовог правног следбеника.
17. „Оперативни трошкови” су разумни додатни трошкови везани за спровођење Пројекта, укључујући, између осталог, канцеларијски материјал и другу потрошну робу, закуп канцеларијског простора, трошкове интернета и комуникације, подршку информационим системима, услуге превоза, банкарске накнаде, комуналне услуге, путовања, превоз, дневнице, трошкове смештаја, плате запослених у ЦФЈ, као и друге разумне трошкове који су директно повезани са реализацијом Пројекта, на основу годишњих буџета прихватљивих за Банку, али без плата државних службеника Зајмопримца.

18. У смислу става 85. Прилога уз Опште услове, „Правилник у области набавки” је „Правилник Светске банке о поступцима набавке за зајмопримце код финансирања инвестиционих пројеката”, из фебруара 2025. године.
19. „Јединица за управљање пројектом” значи јединицу наведену у Одељку I.A.1(а) Програма 2 овог Споразума.
20. „Пројектни оперативни приручник” или „ПОМ” значи приручник наведен у Одељку I.B.1(б) Програма 2 Споразума о зајму.
21. „Грант за школе” значи било који грант (бесповратна средства) који Министарство просвете додељује Кориснику гранта за финансирање активности у складу са Деловима 2.1 и 2.2 Пројекта.
22. „План за унапређење школе” значи план за унапређење школе који треба да припреми свака основна школа која испуњава услове да буде Корисник Гранта за школе како би се идентификовале области недостатака и решења око којих ће заинтересоване стране школе (директор школе, наставници и савет родитеља) заједно радити на постизању академских циљева.
23. „Датум потписивања” је каснији од два дана на које су Зајмопримац и Банка потписали овај Споразум, а та дефиниција се примењује на сва позивања на „датум Споразума о зајму” у Општим условима.
24. „Обука” су разумни трошкови, које је одобрила Банка, за обуке и радионице које се спроводе у оквиру Пројекта, укључујући похађања обука, путовања и смештаја за учеснике обуке и радионице, трошкове повезане са обезбеђивањем услуга тренера и предавача за радионице, изнајмљивање објеката за обуку и радионице, припрему и израду материјала за обуку и радионице, као и друге трошкове директно повезане са припремом и спровођењем обуке и радионица (али искључујући робу и консултантске услуге).
25. „Ученик из рањивих група” значи ученик у било којој од школа које учествују у пројекту који, због осталих фактора (физички, ментални или други инвалидитет, пол, раса, етничка припадност, религија, друштвени, грађански или здравствени статус или економски недостаци), може бити ограниченији од других у својој способности да искористи предности пројекта и стога може захтевати посебне мере и/или помоћ за побољшање својих резултата учења; а термин „Ученици из рањивих група” значи више од једног ученика из рањивих група.

Одељак II. Измене и допуне Општих услова

Општи услови се овим мењају и гласе:

1. Члан 3.01 (*Приступна накнада; Накнада за ангажовање средстава; Додатна накнада за изложеност*) мења се и гласи:

„Члан 3.01. *Приступна накнада; Накнада за ангажовање средстава*

(а) Зајмопримац ће Банци платити Приступну накнаду на износ Зајма по стопи из Споразума о зајму. Осим ако чланом 2.07 (б) није прописано другачије, Зајмопримац ће Приступну накнаду платити најкасније шездесет (60) дана од Дана ступања на снагу.

(б) Зајмопримац ће Банци платити Накнаду за ангажовање средстава на Неповучени износ Зајма по стопи из Споразума о зајму. Накнада за ангажовање средстава обрачунава се од дана који наступа од датума Споразума о зајму или на четврту годишњицу датума одобрења Зајма од стране Банке, који год од та два датума је каснији, до дана на које Зајмопримац повуче одређене износе са Рачуна зајма односно откаже одређене износе. Осим ако чланом 2.07 (ц) није прописано другачије, Зајмопримац плаћа Накнаду за ангажовање средстава полугодишње за претходни период на сваки Датум плаћања.”

2. Члан 3.04 (*Превремена отплата*) мења се и гласи:

„Члан 3.04. *Превремена отплата*

(а) Након што о томе обавести Банку најмање четрдесет пет (45) дана унапред, Зајмопримац може отплатити Банци следеће износе и пре њиховог доспећа на дан који је прихватљив Банци (под условом да је Зајмопримац извршио сва Плаћања по основу Зајма која су доспела до тог дана): (i) укупни износ Повучених средстава Зајма са стањем на тај дан; или (ii) укупни износ главнице било које рочности Зајма или више њих. Свака делимична превремена отплата Повучених средстава Зајма примењује се на начин који одреди Зајмопримац, или, у одсуству одређења Зајмопримца, на следећи начин: (А) ако је Споразумом о зајму предвиђена одвојена амортизација одређених Исплаћених износа главнице Зајма, превремена отплата примењује се обрнутим редоследом таквих Исплаћених износа, при чему се исплаћени износ који је повучен последњи отплаћује први и при чему се најскорија рочност таквог Исплаћеног износа отплаћује прва; и (Б) у свим другим случајевима, превремена отплата се примењује обрнутим редоследом рочности Зајма, при чему се најскорија рочност отплаћује прва.

(б) Ако је, у погледу било ког износа Зајма који се превремено отплаћује, извршена Конверзија и Период конверзије није завршен у тренутку превремене отплате, примењују се одредбе члана 4.06.”

3. У тачкама које су првобитно означене бројевима 75 и 81 Додатка, изрази „Плаћање Зајма” и „Дан плаћања” мењају се и гласе:

- „75. „Плаћање Зајма” је сваки износ који су Стране зајма дужне да плате Банци у складу са Правним споразумима, укључујући (али није ограничено само на то) било који износ Повучених средстава Зајма, камату, Приступну накнаду, Накнаду за ангажовање средстава, камату по Стопи затезне камате (ако постоји), евентуалну додатну накнаду, трансакциону накнаду за Конверзију или превремени престанак Конверзије, евентуалну премију која се плаћа за дефинисање Максималне каматне стопе или Распона каматне стопе и евентуални Износ за затварање трговинске позиције који је дужан да плати Зајмопримац.”
- „81. „Дан плаћања” је сваки дан наведен у Споразуму о зајму који наступа на дан или након датума Споразума о зајму, на који се плаћају камата, Накнада за ангажовање средстава и друге накнаде и таксе везане за Зајам (осим Приступне накнаде), према случају.”
4. Дефиниције из тачака 4 (Опредељени износ вишка изложености); 53 (Додатна накнада за изложеност); 99 (Стандардна граница изложености) и 105 (Укупна изложеност) Додатка бришу се, а нумерација преосталих дефиниција и тачака мења се сходно томе.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.